

Territoriale en broedende Visarenden *Pandion haliaetus* in Nederland in 2014-2019: een aanvulling

Albert de Jong, Thomas van der Es & Nicky Hulsbosch

In het overzicht van Visarenden in Nederland in de vorige Takkeling (de Jong *et al.* 2020) is een deel van de tekst spoorloos verdwenen. Vandaar onderstaande aanvulling.

Brabantse Biesbosch, nesten hoogspanningstracé Lijnoorden-Geertruidenberg

Al in 2014 en 2015 werden er beginnesten in twee hoogspanningsmasten in het 150 kV-tracé Lijnoorden-Geertruidenberg aangebracht. In 2016 kwamen daar in april een nest in de mast in de Doktershoek bij. Hier bouwde een mannetje door totdat het nest minstens een meter doorsnee had en enkele dm hoog was. In augustus van dat jaar werd in een mast middenin spaarbekken De Gijster een nieuw nest opgebouwd (de Jong *et al.* 2017). Omstreeks 29 maart 2017 arriveerde een paar bij dat nest. Op 16 april werd een van de vogels voor het eerst een half uur lang in broedhouding waargenomen en op 25 april in broedhouding gedurende minstens een uur. Het mannetje van dit broedpaar was ongeringd, maar niet zeker is of dit hetzelfde mannetje was als in 2014-16. Het vrouwtje droeg links een zeer gesleten kleurring en rechts een stalen clipping. Op 26 mei werd voor het eerst een voeding waargenomen. Op 14 juni bleek het om drie jongen te gaan, die alle drie omstreeks 24 juli uitvlogen. Pal naast de trap in het mastlichaam bevonden zich op meerdere balustraden nog aalscholvernesten met kleine jongen tijdens de jongenfase van de Visarenden. Omdat jonge Aalscholwers bij gevaar van het nest kunnen springen, werd besloten om geen ringactie te ondernemen. In 2018 was vanaf 5 april minimaal één vogel aanwezig op de masten van het tracé, maar pas halverwege april werd een paar waargenomen. Dat kon niet meer op het nest uit 2017 terecht, omdat dit eind maart was gekraakt door een Slechtvalk *Falco peregrinus*. Op 15 april bouwde het visarendpaar, waarvan onbekend was of dit om de vogels van vorig jaar ging, een nieuw nest in de bovenste traverse in de eerstvolgende zuidelijker mast (Middelste Gat van de Plomp), op 595 m van het oude nestplek. Op dit nest werd echter niet gebroed. In mei werden nog wel onregelmatig vogels op grote afstand in diverse masten waargenomen, met de meeste waarnemingen in de mast Doktershoek, op 2.2 km van de nestplaats uit 2017. Dit nest werd enkele decimeters in hoogte opgebouwd. In juli bracht het mannetje eveneens op verschillende plekken in de mast in Turfzakken takken aan. Uiteindelijk lagen er op vijf plekken in de mast hoopjes takken. Op 8 augustus kon daar van het vrouwtje worden vastgesteld dat ze links een zwarte kleurring droeg met half leesbare inscriptie en een stalen ring zonder clip. Hoewel onzeker is of dit hetzelfde vrouwtje was als in het voorjaar, werd duidelijk dat ze gepaard was met het territoriale mannetje.

In 2019 betrof de eerste waarneming een vogel die een grote tak aanbracht in het nest bij de Doktershoek. Hier werd op 3 april een copulatie waargenomen. Op 10-13 april werden de vogels echter weer in de twee zuidelijker masten gezien. Op 17 april volgde een copulatie in De Gijster. Op 29 april werd voor het eerst een vogel in broedhouding

gezien en op 3 juli bleek één (zeer levendig) jong van *c.* 5.5 weken oud op het nest te zitten. Op 10 juli werd het jong door Peter de Boer, in samenwerking met netbedrijf TenneT, waterwinbedrijf Evides en Staatsbosbeheer, voorzien van een witte kleurring met zwarte inscriptie A75. Twee klimmers van TenneT haalden het uit het nest dat zich in de bovenste traverse op 65 meter hoogte bevond (Sovon 2019). Eerst moest nog een minuut of twintig naar de mast middenin het spaarbekken worden gevaren. Op ongeveer 400 m van de mast vloog de moeder van dit jong roepend de mast uit; tijdens het ringen bleef ze rondcirkelen. Op foto's kon worden vastgesteld dat het om hetzelfde geringde vrouwtje als uit nazomer 2018 ging.

Summary

Jong A. de, van der Es T. & Hulsbosch N. 2020. Ospreys *Pandion haliaetus* breeding in The Netherlands in 2014-2019: a complement. De Takkeling 28: 298-299.

In a previous paper on the trend and breeding success of Ospreys in The Netherlands in 2014-2019, part of the text went missing. It involved the breeding series in the southern section of the Biesbosch, starting with nest building in 2014 and 2015, and two more nests in 2016, all of them in electricity pylons. The nest built last, in August 2016, was occupied in 2017 and resulted in three fledglings (fledging date *c.* 24 July). This nest was used by a Peregrine Falcon *Falco peregrinus* in 2018, and the Osprey pair (female with black colour ring and metal ring, not sure whether the same as in 2017) resorted to building a new nest and several nest foundations in electricity pylons, without laying. One of these nests was used for breeding in 2019, with a single chick ringed and colour-ringed on 10 July. The female was the same as in 2018.

Literatuur

- Jong A. de, Gebuis H. & van der Es T. 2017. Het eerste broedgeval van de Visarend in Nederland. *Limosa* 90: 25-33.
- Jong A. de, van der Es T. & Hulsbosch N. 2020. Territoriale en broedende Visarenden *Pandion haliaetus* in Nederland in 2014-2019. *De Takkeling* 28: 145-154.
- Sovon 2019. Eerste Visarend van Nederland geringd in de Biesbosch. Webbericht op <https://www.sovon.nl/node/9169> (geraadpleegd 6 september 2019).

Adres: AdJ, Telderslaan 50, 3527 KH Utrecht, albertjde@gmail.com